

Štórski ŽELEZAR

Leto XXI.

1981

AVGUST 1981

ŠT. 15

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTÓRE

Nāše poslovanje v obdobju januar–junij 1981

Ocenjevanje rezultatov dela in poslovanja za prvo polovico letošnjega leta v naših samoupravnih delovnih sredinah, samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah ter poslovnih organih je prineslo vrsto ocen, mnenj in tudi sklepov, ki naj pripomorejo k naši večji učinkovitosti, plačilni sposobnosti in socialni varnosti. Eden izmed pripomočkov za sprejem ukrepov je tudi izvidka računovodske in finančne funkcije ocenjevanje naše poslovanje po predvsem naslednjih točkah:

1. Izkazovanje rezultatov poslovanja urejajo zakonski predpisi, uporabljene metode v poslovanju (interni predpisi), ker nanje vpliva naša skupna natančnost, ažurnost ipd. pri javljanju in obdelavi podatkov. Za letošnje podatke ugotavljamo da so le težko primerljivi s podatki preteklega obdobja, kjer se je bistveno spremenila vsebina in način izkazovanja posameznih elementov bilance uspeha. Tako npr. regresiranje toplega obroka upoštevamo letos med materialne stroške poslovanja, lani pa še v sklad skupne porabe, spremenile so se oshove iz stopnje za prispevke in davke in za svobodno menjavo dela. Zato je potrebno podatke primerjati tudi z upoštevanjem teh sprememb.

2. V priloženi tabeli rezultatov poslovanja DO Železarne Štore so izkazani podatki, ki govorijo o skromnih dosežkih letošnjega polletja v primerjavi z lanskim istim obdobjem, in s planom. **Najobčutnejša so zaostajanja na področju prodaje naših izdelkov**, kjer smo poleg težav pri količinski proizvodnji, izgubili bitko z rastočo inflacijo na področju prodajnih cen.

3. Enako smo na področju obračunane minimalne amortizacije ustvarili premalo sredstev, da bi lahko obnavljali naša delovna sredstva v istem obsegu. Del premalo obračunane amortizacije (gledano ekonomsko) smo na tak način prelili v dohodek in s tem oslabilili svojo osnovo za proizvodnjo.

4. Dohodek DO je sicer porastel za 34% v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta, vendar pa zaostaja za planom še za 13%. Ker je dohodek v našem družbenoekonomskem sistemu tista novo ustvarjena vrednost, ki jo delimo med njegove direktne in indirektno ustvarjalce, skladno z njihovimi prispevki pri ustvarjanju dohodka, preko svobodne menjave dela, na podlagi zakonskih in drugih prispevkov, samoupravnih sporazumov ipd. Dohodek in njegovo gibanje, posebno pa še delitev do-

hodka med posamezne udeležence v kombinaciji z namenom porabe je odločilnega pomena za osebni in družbeni standard delavcev v proizvodnji, njihovo dolgoročno delovno, socialno in finančno varnost v DO ter za razvoj splošne in skupne porabe in drugih družbenih potreb. Iz tega zornega kota je možno ugotoviti, da smo za skupne in splošne potrebe izdvojili absolutno in relativno nesorazmerno z našimi poslovnimi rezultati veliko sredstev. Zaradi spremenjenih predpisov so se povečali stroški delovnih skupnosti (obdavčitev), pa tudi obresti zaradi visokega zadolževanja (kratkoročnega) zaradi povečanih potreb po denarju v poslovanju (inflacija).

5. Kot rezultat teh dogajanja se javlja povečanje čistega dohodka samo za 10% oziroma zaostajanje za planom za 26%. Pri tako skromnem povečanju čistega dohodka smo po uskladitvi podatkov za primerjavo, povečali maso osebnih dohodkov za 34%, kar je preveč glede na rezultate poslovanja, pa vendar manj, kot pa so porastli življenjski stroški. Po pokritju obveznih posojil in združevanju smo preostali del namenili v pospešeni vrednosti za potrebni sklad skupne porabe in stanovanjsko izgradnjo. Tako je za razširjeno reprodukcijo ostalo samo 30% lanskeletnih sredstev oziroma smo za planom zaostali za 85%.

Kot dopolnilna razmišljanja ob dogajanjih prvih šestih mesecev lahko navedemo še nepredvidene ugotovitve, ki pojasnjujejo takšne rezultate. Na prvem mestu **zasluži pozornost premajhna rast celotnega prihodka**. Ob sorazmerno zadovoljivi količinski proizvodnji smo dosegli premajhno povečanje prodajnih cen. Velik je tudi vpliv izpada elektropeči v jeklarni. Ze splošno znana devizna problematika se odraža tudi v našem poslovanju v negativnem smislu v pomanjkanju ustreznih repromaterialov, rezervnih delov, delovnih naprav itd. S povečanimi napori za pridobitev deviz smo bili prisiljeni izvažati izdelke po znatno nižjih cenah kot na območnem tržišču. Neusklajenost izvoznih cen, izvozne stimulacije itd., so povzročili znaten izpad dohodka. Na podlagi sorazmerno ugodnih rezultatov dela leta 1980. postavljen gospodarski načrt za tekoče leto v bistvenih elementih ne uresničujemo že v takšni stopnji, da po vsej verjetnosti do konca leta ne bomo mogli nadomestiti izpadnih postavk. **Pozitivno pa je, da nave-**

TOZD oziroma DS ni poslovala z izgubo.

7. Na področju finančne funkcije oziroma plačilne sposobnosti imamo v obdobju januar–junij dve izraziti nasprotni situaciji. Prve tri mesece smo bili visoko likvidni zaradi sorazmerno ugodnih rezultatov poslovanja, neangaziranja sredstev čistega dohodka po zaključnem računu (sklad skupne porabe, sredstva za stanovanjsko izgradnjo, obveznosti po zaključnem računu, nepokrivanja izgub v Livarni strojne litine in Tovarni traktorjev do konca februarja oziroma julija navedenih prispevkov do sestave zaključnega računa za leto 1980 uporabe namenskih kreditov od IB za investicijo v obratne namene do pričetka izgradnje investicij (jeklovlek), likvidnostnih kreditov republiškega in občinskega sklada skupnih rezerv za tovarno traktorjev in livarno strojne litine, obseznih kreditov za pripravo blaga za izvoz in za uvoz itd. Od marca dalje, občutno pa do konca maja, so vse te prednosti občutno upadale, zaradi česar se je tudi naša plačilna sposobnost zelo hitro manjšala in že dosegla kritično raven.

8. Na likvidnostno situacijo vpliva vrsta enakih faktorjev, kot na rezultate poslovanja, pa tudi rezultati poslovanja so v neposredni zvezi z likvidnostjo. Naj omenim podatek, da za financiranje našega poslovanja rabimo letos za 85% več obratnih sredstev kot lani v istem času. Takšen porast je v prvi vrsti pogojen z rastočimi cenami vhodnih komponent (inflacija znaša več kot 50%). Ob takšnih nadaljevanjih teh negativnih pojavov (inflacija, slabi rezultati poslovanja) lahko prav hitro zaidemo v plačilno nesposobnost. Zato smo dolžni pravočasno sprejeti ukrepe, ki te negotovosti odstranijo ali njihov vpliv zmanjšajo. Z računskega in finančnega stališča so potrebne akcije na naslednjih področjih:

- ohranjati količinsko proizvodnjo, produktivnost dela;
- kupcem ponujati asortimane s primerno stopnjo akumulativnosti;

- slediti potrebam po devizah z lastnim izvozom, združevanjem deviz na osnovi skupnih izvoznih proizvodov ali drugih oblik združevanja deviz;

- od kupcev, ki zahtevajo izdel-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sklepi zbora delegatov

V veliki dvorani Narodnega doma v Celju je bil 15. julija 1981 zbor delegatov samoupravljanja občine Celje.

Udeležilo se ga je 238 delegatov DS, KS, SIS, Sob in DPO. Osrednja točka dnevnega reda je bilo poročilo tovariša Jožeta Arzenška o poteku in dogovorih, ki so bili sprejeti na 3. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije. Poročilo je podal v imenu celjskih delegatov. Sledilo je poročilo predsednika Izvršnega sveta skupščine občine Celje tovariša Zalezine o izvajanju nalog občinske resolucije za leto 1981 za prvo polletje 1981.

Po razpravi so delegati sprejeli naslednja stališča in sklepe:

I.

Resolucija 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije vsebuje številne konkretne usmeritve, ki pomenijo pobudo in oporo delavcem ter samoupravnim in družbenim dejavnikom pri uveljavljanju samoupravnega družbenoekonomskega položaja delavca, ter zagotavljanju uspešnega gospodarskega in socialnega razvoja. Je tudi orožje delavcev in zavestnih družbenih sil za uspešno premagovanje objektivnih težav in subjektivnih odporov pri graditvi socialističnega samoupravljanja.

Dogovor o konkretnih nalogah za uresničevanje resolucije bo sprejela vsaka organizacija združenega dela in samoupravna skup-

nost. Predlog izoblikuje organ samoupravljanja, v sodelovanju z drugimi nosilci odgovornosti, podobno kot smo to storili pred leti ob akciji za uresničevanje Zakona o združenem delu (opis naloge — problema, metoda za oblikovanje rešitve, nosilci odgovornosti, rok izvršitve). Tako oblikovan predlog obravnavajo in sprejmejo delavci, organ samoupravljanja pa zadolžijo, da zagotovi in spremlja njegovo uresničevanje ter jih o tem tudi sproti obvešča.

Izvajanje tega sklepa spremlja Občinski svet ZSS, kateremu pošlje vsaka OZD oziroma samoupravna skupnost svoj program nalog.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naše poslovanje v obdobju januar–junij 1981

(Nadaljevanje s 1. strani)

ke z uvoženimi komponentami, pridobiti ustrezen znesek devizne participacije;

— v pravih višinah urediti interno devizno stimulacijo;

— proučiti možnost substitucije uvožnih surovin, rezervnih delov, opreme;

— skrbeti za čim enakomernejši izvoz in v teh okvirih za enakomernost obvez od plačil kratkoročnih kreditov;

— izboljšati ekonomičnost poslovanja, predvsem z ugotovitvijo vzrokov za velike stroške poslovanja ter z vplivanjem na višino stroškov že pri naročanju materialov;

— zmanjševati naročila reprovizacij in drugih pomožnih materialov in storitev v okviru minimalno nujnih zalog oziroma

obsega poslovanja. To še posebej za proizvodnjo, pri kateri pričakujemo zmanjševanje obsega in ki zaradi desortiranosti zalog vežejo prekomerna obratna sredstva;

— pregledati obstoječe stopnje zalog po vseh vrstah, izločiti nekurantne zaloge, z ostalimi pa kombinirati nove nabave;

— z dobavitelji dosegati ugodnejše (daljše) plačilne roke in ugodnejšo strukturo plačil;

— uvesti poslovanje s kupci na podlagi avansov;

— uvesti večjo disciplino plačevanja kupcev;

— znižati stroške zunanjih storitev na področjih, za katere imamo usposobljene delavce v DO;

— zmanjšati investicijsko, osebno in skupno porabo v okviru do-

seženih rezultatov in finančnih zmoglosti;

— usmerjati inflacijske podatke v sfero krepitve finančne sposobnosti in na področje delitve;

— z ažurnimi in praviimi podatki ter poslovnimi odločitvami izkazovati, analizirati in ukrepati pri presoji mesečnih rezultatov;

— na področju delitve dohodka in čistega dohodka dosledno upoštevati predpise, samoupravne sporazume in načelo dobrega gospodarja.

Poleg teh je možno ukrepanje še na vrsti drugih področij. Od nas samih je odvisno, če bomo znali in hoteli spremeniti naše obnašanje ter s tem izboljšati rezultate. Sodelujmo pri tej akciji vsi.

TRATAR Franc, oec.

REZULTATI POSLOVANJA ZA DO OD 1. 1. DO 30. 6. 1981

Besedilo	DOSEŽENO I. poll. 1980	DOSEŽENO I. poll. 1981	Indeks	PLANIRANO za I. poll. 1981	Indeks
1	2	3	3:2	4	3:4
1. Celotni prihodek	2.938.452.100	3.838.605.492	131	4.170.780.500	92
od tega: izvoz	252.000.691	250.174.931	99	430.500.500	58
2. Porabljena sredstva	2.401.660.495	3.118.335.182	130	3.243.417.000	93
od tega: amortizacija min.	80.498.502	105.847.957	131	107.990.000	98
3. Skupni dohodek	—	132.014.166	—	351.602.000	38
4. Obveznosti iz skup. doh.	—	2.551.000	—	2.706.000	94
5. Dohodek	536.791.605	717.719.310	134	824.657.500	87
6. Razporeditev dohodka	183.693.605	328.335.184	179	298.967.500	110
— za delovne skupnosti	71.909.013	106.599.191	148	98.319.500	108
— pospešena amortizacija	13.000.000	8.000.000	62	—	—
— obresti	27.671.989	81.631.358	295	70.854.500	115
— prispevki SIS, davki in ostale obveznosti iz dohodka	71.112.603	132.104.635	186	129.793.500	102
7. Čisti dohodek	353.098.000	389.384.126	110	525.690.000	74
8. Razdelitev čistega dohodka	353.098.000	389.384.126	110	525.690.000	74
— osebni dohodki	247.979.136	314.378.461	127	306.017.000	103
— stanovanjska izgradnja	16.579.757	20.270.656	122	17.955.500	113
— sklad skupne porabe	21.225.238	20.564.303	97	33.657.000	61
— rezervni sklad	10.008.583	11.418.709	114	15.775.500	72
— obveznosti po obč. SS	725.275	1.933.786	267	5.595.500	35
— poslovni sklad:					
posojila in združevanja	19.583.981	1.189.904	6	27.197.500	4
posojilo nerazvitim	3.811.596	2.428.305	64	7.173.500	34
prosti del za investicije	39.871.984	11.180.001			
prosti del za obratna sred.	17.623.994	6.020.001	30	112.318.500	15
izguba	24.311.544	—	—	—	—

SKLEPI ZBORA DELAVCEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

ODGOVORNI NOSILEC: predsednik DS — zbora delavcev oziroma organa samoupravne skupnosti.

ROK: 15. september 1981.

II.

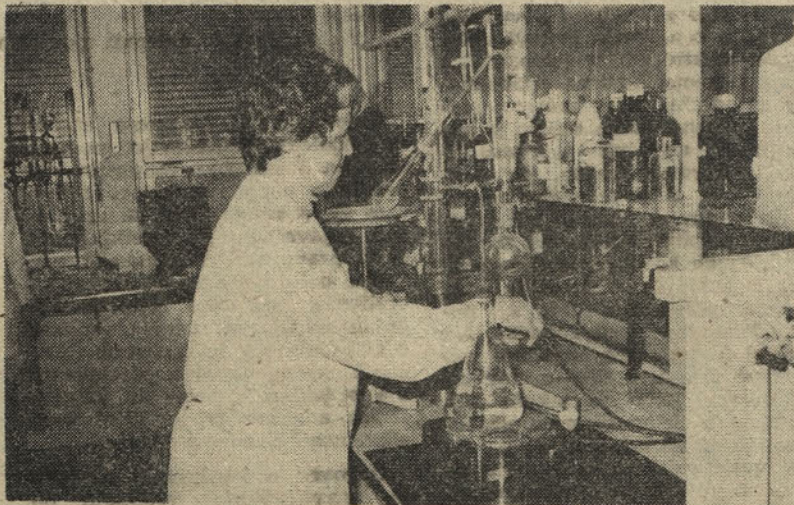
Ocena izvajanja resolucije občine Celje za leto 1981 kaže, da v prvem polletju na nekaterih področjih nismo uspeli doseči načrtovanega razvoja, predvsem stopnje povečanja industrijske proizvodnje ter izvoza in produktivnosti dela. Prepočasni smo premagovali tudi nakopičene težave pri oskrbi s surovinami in reprovizacijami. Povečale so se izgube, prav tako pa tudi število organizacij združenega dela, ki poslujejo na meji rentabilnosti. Vse to povzroča zniževanje realnih osebnih dohodkov in življenjske ravni delavcev.

V kolikor ne bomo sproti, hitro in učinkovito odpravljali motenja, do katerih bo še prihajalo ter dru-

gih slabosti, na katere sta opozorila predsedstvo SFRJ in 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavi-

je, bo tudi v Celju ogrožena izpolnitev letnega družbenega plana.

Zato je nujno, da vsi nosilci gospodarjenja s svojimi koordinacijskimi odbori za učinkovitejše gospodarjenje, takoj ocenijo rezul-

Sodelavka pri določanju dušika v oplaščenem livarskem pesku

tate gospodarjenja, ki so jih doslegli v letošnjem prvem polletju, oziroma ustreznost svojih dosedanjih odločitev in sprejmejo vse potrebne dodatne ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno dosledno uresničevanje začrtane politike ekonomske stabilizacije in lastnega letnega gospodarskega načrta. V ospredju prizadevanj mora biti povečanje industrijske proizvodnje in izvoza, večji izkoristek razpoložljivega delovnega časa ter stimulativen delitev osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela. Med ukrepe, ki jih je treba obvezno uveljaviti v drugi polovici leta pa sodi tudi redno mesečno ocenjevanje rezultatov gospodarjenja.

Izvajanje tega sklepa bo spremljal občinski koordinacijski odbor za učinkovitejše gospodarjenje, kateremu pošlje vsaka OZD oziroma samoupravna skupnost polletno oceno rezultatov gospodarjenja z ukrepi, ki so sprejeti za izvršitev letnega gospodarskega načrta, vključno od 5. septembra dalje pa tudi mesečno oceno.

ODGOVORNI NOSILEC: predsednik KO za učinkovitejše gospodarjenje v OZD oziroma organa samoupravne skupnosti.

ROK: 30. julij 1981, nato redno do 5. v mesecu do izteka leta.

III.

Udeleženci zbora delegatov organov samoupravljanja se zavezujejo, da bomo s temi sklepi takoj seznanili vse nosilce odgovornosti v svojih samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah.

Ne tako!

Pred kratkim je prišlo v eni izmed pisarn do začetnega požara, ki se na srečo ni razširil po prostoru, v katerem se nahaja pomembna dokumentacija. Vžig je

Posledice nepazljivosti in površnosti

povzročil električni kuhalnik za kavo, katerega so po vsej verjetnosti pustile vklopljenega čistilke na popoldanski izmeni. Požar je bil zapažen in prijavljen ob 23.15.

Ta primer naj bo kot opozorilo vsem ostalim, kajti znano je, da je v naši DO precej ilegalnih »kavaric«.

Vtisi iz III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije

Na III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije sem bil delegat naše železarne oziroma Slovenske delegacije. Kot je znano je kongres potekal od 16. do 18. junija v Beogradu. Prisostvovalo je 1800 delegatov iz vse države, od tega 225 iz socialistične republike Slovenije.

Svečanost se je pričela ob navzočnosti vseh delegatov in številnih gostov v kongresnem centru »Sava«. Začetek kongresa je bil slovesten; na njem so sodelovali vsi vidni predstavniki Jugoslavije.

Naše poročilo kongresu je bilo predhodno oblikovano s temo o svobodni menjavi dela. Glede na to poročilo sem se vključil v delo I. komisije s tematskim pod-

ročjem: Pridobivanje in razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke po rezultatih tekočega in minulega dela. Ta komisija je bila najštevilnejša, zato je zasedala v glavni kongresni dvorani.

Število prijavljenih diskutantov je bilo preko 200. Zaradi tega je bilo časa za diskusijo najprej 10 minut, drugi dan pa še samo 5 minut. Ker tudi drugi dan nisem prišel na vrsto, da v razpravi sodelujem, sem pripravljeno razpravo oddal v pisni obliki. Zato je naše sporočilo del kongresnih dokumentov. Iz razprav, ki so bile zelo konkretne, se je dalo razbrati, da so bili vsi delegati enotnega prepričanja nadaljnje krepitve samo-

upravljanja na vseh področjih.

Navedel bi nekaj zanimivih tem, ki so jih delegati še posebej podčrtali:

- pridobivanje in delitev dohodka po rezultatih dela;
- dvig produktivnosti dela;
- povečanje izvoza;

Delegati so se torej dotaknili tem in navedli mnogo problemov, ki jih bomo morali razrešiti, če hočemo priti iz težav, v katerih se Jugoslavija trenutno nahaja, misleč pri tem predvsem na gospodarsko področje. Zato je resolucija III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, sprejeta zadnji dan na skupni seji vseh komisij, ki jo je vodil tovariš Stane Dolanc, zelo konkretna in obvezu-

Fotoamaterji pozor!

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Delavska enotnost in Foto-kino zveza Slovenije razpisujejo

JAVNI NATEČAJ

amaterske fotografije pod naslovom NAŠ DELAVNIK.

Natečaj traja do 1. septembra 1981. Na natečaju lahko sodelujejo člani zveze sindikatov Slovenije, ki se s fotografijo ukvarjajo amatersko, z največ štirimi črno-belimi fotografijami z motiviko našega vsakdanjega dela, ustvarjalnosti in prizadevnosti v vseh okoljih.

Fotografije smejo biti stare največ dve leti in velikosti 18×24 do 30×40 cm.

Žirija bo izbrala najboljše fotografije za:

— razstavo ob 3. konferenci Zveze sindikatov Slovenije oziroma ob 10. kongresu Zveze sindikatov Slovenije;

— stenski koledar;

— objavljanje v Delavski enotnosti in njenih publikacijah.

Člani delovnega kolektiva! Naše delovno okolje vam nudi veliko možnosti, da lahko uspešno sodelujete v natečaju s posnetki naših delavcev ob naporih pri izpolnjevanju vsakodnevnih dolžnosti.

Sodelujte v natečaju delavske fotografije »NAŠ DELAVNIK!

Fotografije pošljite skupno z vašim naslovom na:

Uredništvo Delavska enotnost Ljubljana
Dalmatinova 4, 61000 Ljubljana.

Novo, novo!

Z današnjim dnem uvajamo v naše glasilo novi rubriki, in sicer iz občin in iz kolektivov. Medtem ko bomo v rubriki »IZ OBCIN« skušali na kratko seznanjati naše bralce o dogodkih iz občin, iz katerih se naši delavci vozijo na delo v Store, bomo v rubriki »IZ KOLEKTIVOV« pripravljali novice iz podjetij SOZD — SZ in jugoslovanskih železarn ter naših kooperantov.

Upamo, da bomo s tem obogatili vsebino našega glasila in bralcem nudili še več zanimivega branja. Hkrati s tem pozivamo in vabimo bralce k sodelovanju, ob pisanju novic in krajev, zaselkov in krajevnih skupnosti, kjer živite. Če niste večji pisanja, pridite z vašo željo h glavnemu uredniku ali članu uredniškega odbora. Radi vam bomo pomagali.

Morda ne veste, o čem bi pisali?

Naj vam pomagamo. Pišite nam o vašem kraju, njegovih zanimivostih, krajanih, zgodovini kraja, organizacijah in organih ter njih dejavnosti, o vašem vključevanju v krajevno samoupravo, o težavah in uspehih. Ne pozabite na dogodke iz NOB in povojne graditve ter ohranjanje tradicij NOB.

Veseli bomo vsakega vašega prispevka, pa ne pozabite priložiti še fotografijo. Morda pa bi raje pisali o vaši temeljni organizaciji ali delovni skupnosti, v kateri združujete vaše delo. Zapišite jih in nam jih pošljite. Če je potrebno narediti posnetek dogodka pa vam bomo priskočili na pomoč z našim fotografom.

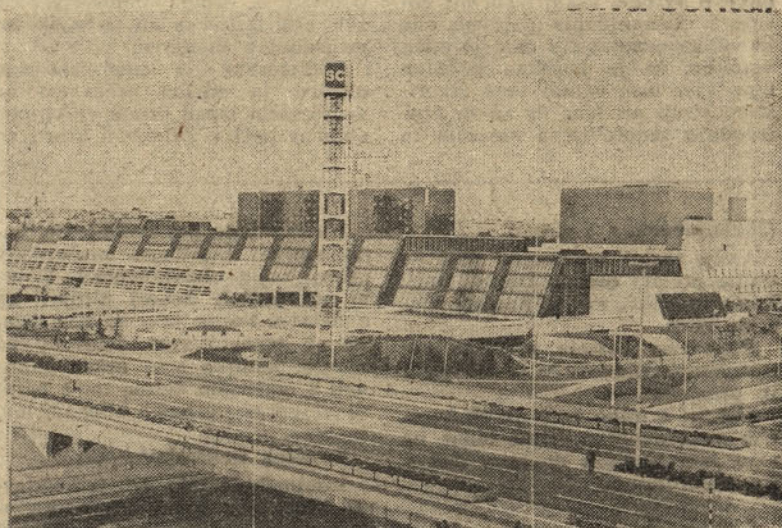
Pa še to. Vaše prispevke tudi nagradimo s sicer skromnim honorarjem, s čemer lahko poplačamo vaš trud in sodelovanje v našem in vašem glasilu.

Toda denar ni vse. Veliko več nam pomeni vaše sodelovanje. Zato postanite naš stalni dopisnik.

Prispevek — članek naj bo napisan na 1 do 2 tipkanih straneh, lahko pa tudi v rokopisu!

Vsem novim dopisnikom bomo podarili značko »1000 delavcev sodelavcev«.

Uredništvo

Kongresni center SAVA v Beogradu, kjer je potekal kongres

- smotrno investiranje;
- pomembnost enotnega jugoslovanskega trga;
- pridobivanje dohodka na podlagi svobodne menjave dela;
- izvajanje načel iz zakona o združenem delu;
- minulo delo;
- novatorstvo in racionalizatorstvo;
- stabilizacija in izvajanje stabilizacijskih ukrepov

joča, za vsakega posameznega delavca in ves delavski razred Jugoslavije. Kongres je potekal v borbi za krepitev samoupravljanja na vseh področjih po začrtani poti in delegati od tega kar so se dogovorili ne bodo odstopali.

Ponosen sem, da sem lahko prisostvoval na tako slavnostnem zboru predstavnikov delavskega razreda Jugoslavije v Beogradu.

Štefančič Vlado

Kako smo delali

V skupni proizvodnji smo v juniju zaostali za 0,9% a postavljenim operativnim planom, v blagovni proizvodnji pa za 1,2%. TOZD tovarna traktorjev ni dosegla postavljenega operativnega plana 510 traktorjev, proizvedla je 470 traktorjev.

Elektroplavž

Proizvodnja gradljar je nad planom za 287 ton, oziroma višja za 6,8%.

Zaloge surovin so zadovoljive razen koksa granulacije 10-20 mm, ki ga je zmanjkalo. Namesto nje ga uporabljamo koks iz Bakra 10-30 mm, ki pa povzroča velike tehnološke težave. V kolikor koks ne bo prispel, bo obratovanje TH peči ogroženo.

Jeklarna

Proizvodnja je dosežena v višini 5.232 ton, pod operativnim planom za 868 ton, oziroma nižja za 14,2%.

Vzrok za nedoseganje proizvodnje je v tem, da smo izvršili neplanirano rekonstrukcijo hidravlike na konti napravi, za kar je bilo potrebno 4 dni. Srečujemo se s pomanjkanjem SI-metala.

Valjarna I

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 2.677 ton, od tega 2.469 ton blagovne proizvodnje in 208 ton za predelavo. Proizvodnja je nad planom 247 ton oziroma 10,2%.

Preskrba z vložkom je bila pretežno zagotovljena iz uvoženih gredič zaradi pomanjkanja domačega vložka.

Valjarna II

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 9.220 ton, nad operativnim planom za 330 t oziroma 3,7%. Nastopale so težave v pomanjkanju vložka, desortirani vložek, iz česar sledi tudi nižji izplen in težave pri izvozu. Izvozili smo skupaj 1.203 tone valjanih izdelkov na zapadna tržišča. Izvoz je vplival tudi manj ugodno na količinsko proizvodnjo, negativen učinek pa bo imel tudi pri finančnem rezultatu.

Jeklovlek

Dosežena proizvodnja hladno predelanih prosilov 899 ton, operativni plan je predvideval 890 t in je dosežen s 101,0%. Zaradi večjih popravil na brusilnih strojih je bila proizvodnja brušenih profilov za 15,3% nižja od planirane. Pri vlečenih profilih smo dosegli planirano količino s 116,3% v skupni teži 535 ton, od tega je bilo predelano 218 ton za izvoz.

Livarna I

Operativni plan je presežen le pri kokilah. Pri litini je izpadla proizvodnja livnihi plošč, ker smo na tem prostoru izdelovali večji uletek za Mežico. Pri valjih je proizvodnja pod planom zaradi izpadov talilnih peči in prekinitve dobave peska MPP-4.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Proizvodni uspehi slovenskih železarn ob polletju 1981

Polovica letošnjega leta in prizadevanj za izvrševanje ter doseganje v gospodarskem planu za leto 1981 načrtovanih ciljev, je že za nami. Podobno kot smo bili navajeni v šoli, pogledimo še mi ob polletju naše delovne uspehe.

Veliko ciljev ni bilo doseženih in to je treba opravičiti, ali vsaj navesti vzroke, zakaj niso bili doseženi. Pomanjkanje delovne sile in velika odsotnost z dela je eden vzrokov, ki je posebno občuten tam, kjer niso zaradi tega izkoriščeni stroji pri tem, da so za proizvodnjo zagotovljena naročila in

vložek. Problem delovne sile ima občasno za posledico celo omejevanje proizvodnje v jeklnah.

Pomanjkanje vložka je pogosto neposredni vzrok za manjšo proizvodnjo od načrtovane. To pomanjkanje je ali posledica zmanjšanja lastne proizvodnje ali pa tega, da ni bilo mogoče vložek zagotoviti iz drugih jugoslovanskih železarn, iz uvoza ali pa v okviru medsebojne menjave.

Prekomerne in nepričakovane okvare, tu mislim predvsem na večmesečni izpad druge električne obločne peči v Železarni Štore, so

naslednji vir izpadle proizvodnje in samo ta okvara pomeni okoli 20.000 do 25.000 ton proizvodnje surovega jekla, katere je izpadla v letošnjem prvem polletju.

Slaba kvaliteta in občasno pomanjkanje reprodukcijskih materialov so imeli tudi svoj vpliv na zastoje in vzdrževanje proizvodnih naprav. Posebno kritična je kvaliteta v ognju odpornih materialov za obzidavo jeklarskih in drugih peči, kar neposredno povzroča več zastojev in tudi kvalitne probleme.

Nepravočasna dogotovitev investicij in še bi lahko navajal vzroke, preglejmo raje rezultate.

Proizvodnja surovega železa znaša v polletju 109.251 ton, kar je 5% nad plansko nalogo in 15% več, kot je znašala realizacija v prvem polletju leta 1980. V obeh železarnah, to je na Jesenicah in v Štoreh presegajo polletni plan.

Slabši uspeh je bil dosežen pri proizvodnji surovega jekla. V šestih mesecih znaša proizvodnja 384.733 ton in če bi še v drugi polovici leta izdelali samo toliko, bi to zneslo precej manj, kot je znašala lanskoletna proizvodnja in še zdaleč ne bi mogli preseči 800.000 ton. Zaostanek za polletnim planom znaša blizu 33.000 ton ali skoraj 47% povprečno mesečno načrtovane količine proizvodnje. V jeklni Železarni Jesenice so v šestih mesecih realizirali 94% planirane proizvodnje jekla, kar je okoli 9.000 ton manj, kot v enakem obdobju lani. V Železarni Ravne so proizvedli še okoli 670 ton več surovega jekla, kot znaša polletni načrt in 61 ton več kot v letu 1980. V Železarni Štore so proizvedli zaradi prej navedene okvare na peči št. 2 samo 73% za polletje načrtovane količine in približno 6.400 ton manj, kot do konca junija v preteklem letu. Če je v jeklnah manj jekla, je manj vložka za vročo predelavo in kasneje za finalizacijo. Ob že itak prisotnih težavah za nakup vložka iz drugih virov izven sozda, je manjkalo do polletja še dodatnih 33.000 ton jekla.

Ce pregledamo, kje je nastal ves zaostanek za planirano količino, je v Štoreh skoraj 18.000 ton in v Jesenicah preostala količina, ta pa skoraj v celoti pri SM pečeh. Vse kaže, da se bodo težave v martinarni sčasoma še stopnjevale, ker je stanje peči iz meseca v mesec slabše. Slaba kvaliteta materialov pa to stanje samo še slabša.

Ceprav bosta v Železarni Štore v drugem polletju delali obe peči in v jeklni Železarni Ravne lahko pričakujemo ob koncu leta podoben rezultat kot v polletju, postanejo lahko težave prav pri SM pečeh v Železarni Jesenice vzrok za to, da tudi letos ne bo proizvodnja jekla presegla 800.000 ton, ki za nas že vrsto let predstavlja res magično mejo.

Blagovna proizvodnja je bila dobro realizirana v Železarni Ravne, za kar je bila dana podlaga že z dobro proizvodnjo jekla ter v Železarni Štore, kjer so uspeli kljub izpadu proizvodnje jekla zagotoviti z nabavo dovolj polizdelkov, da so izvršili tudi plan blagovne proizvodnje. V obeh navedenih železarnah so v letošnjem polletju izdelali tudi precej več gotovih izdelkov, kot v enakem obdobju preteklega leta. Slaba stran izpadle proizvodnje jekla v Štoreh se pa odraža v tem, da

niso mogli izvrševati načrtovani kvalitetni in s tem tudi dimenzijski asortiment, za prvo polletje planirane proizvodnje.

Težje stanje je v Železarni Jesenice, kjer so pri blagovni proizvodnji izvršili v polletju 93% plana in izdelali 6% manj izdelkov, kot v enakem obdobju leta 1980. Zaostanek za planom znaša okoli 16.000 ton, kar je ravno toliko, da znaša tudi skupni podatek realizacije blagovne proizvodnje Slovenskih železarn za prvo polletje za vse tri železarn 98%.

Proizvodnja predelovalcev žice je bila letos v prvem polletju še nekaj deset ton večja, kot ob koncu junija lani, vendar ob letošnjem, dokaj smelem načrtovanju, kar 10% pod postavljenim ciljem. Takšen rezultat znižuje seveda tudi skupen uspeh sozda SZ, ki znaša 97%. Po šestih mesecih izvršujejo plan: PLAMEN Kropa — 101%, TOVIL Ljubljana — 102%, VERIGA Lesce — 95% in ŽICNA Celje — 81%.

Kako gre pa letos s proizvodnjo traktorjev, ki so posebna dejavnost Železarn Štore? Po šestih mesecih so jih izdelali kakih 180 več kot v enakem obdobju lani, vendar skoraj 270 komadov manj, kot so načrtovali.

Zanimivo je, da pri sorazmerni neugodnih rezultatih blagovne proizvodnje, kažejo v vseh delovnih organizacijah daleč lepše uspehe pri podatkih o eksterni realizaciji. Igra cen, proizvodne in kvalitne strukture proizvodov je pa taka, da je v Železarni Jesenice pri 93% izvrševanja blagovne proizvodnje vrednost prodaje 99%. V Železarni Ravne so dosegli pri 107% blagovne realizacije 113% planirane realizacije in v Železarni Štore pri 102% blagovne proizvodnje 98% načrtovane vrednosti prodaje.

Predelovalci žice imajo še ugodnejše podatke. V Plamenu so z 101% izvrševanja količinskega plana proizvodnje dosegli 118% načrtovane realizacije. V Tovilu so izvršili plan proizvodnje 102%, plan vrednosti prodaje pa 112%. V Verigi so bili tudi ob 95% iz-

(Nadaljevanje z 2. strani)

Večji zastoj na Demag peči — talina prebila oblogo Demag peči. Zastoj na BBC, ker je puščala hladilna voda.

Ponovno postaja problem pomanjkanje delavcev in to poklicnih in priučenih.

Oskrba s pitno vodo je ob konicah nezadovoljiva, kljub temu, da smo lani vgradili dodatno cisterno s hidroforom.

Livarna II

Operativni plan ni bil dosežen: — kupolka je delala z mrzlim zrakom, ker je zaradi dotrajanosti izpadel rekuperator; — povprečno je bilo 19 ljudi

Na doseženo proizvodnjo je delno vplival asortiman proizvodov nekaj težjih obdelovalcev. **Livarni sta poslali dovolj ulitkov na obdelavo.** Spremljale so nas težave ob pomanjkanju delavcev na strojih. Manjko smo delno pokrivali z nadurnim delom ter s praksom vajencev — naših študentov.

Tovarna traktorjev

Izdelanih je bilo 470 traktorjev, 40 traktorjev manj od operativnega plana oziroma 92,2%. Glavni razlog za nedoseganje plana je v pomanjkanju motorjev iz Romunije in še ostalega materiala, ki je bil v manjši meri udeležen pri izpadu proizvodnje.

Učenca — livarja pri praktičnem delu

pod planom;

- asortiman proizvodnje je bil zahtevnejši — nizek izplen;
- pomanjkanje legur;
- slaba kvaliteta nabavljenega peska;
- sorazmerno visok izmeček kot posledica izpada rekuperatorja.

Obdelovalnica valjev

Proizvodnja obdelanih valjev je pod planom zaradi naslednjih zastojev:

- NC stružnica 16320 ni obratovala — izpadla obdelava valjev za Romunijo. Stroj je potrebno čimprej usposobiti za normalno proizvodnjo;
- število zaposlenih v obratu se še kar naprej manjša — manjka nam 12 strugarjev.

Obdelovalnica litine

Operativni plan obdelane litine smo presegli za 4 tone oziroma za 4,5%.

Manjkali so predvsem naslednji deli:

- motorji, menjalne ročice, vijaki diferenciala, gume in osni kraki.

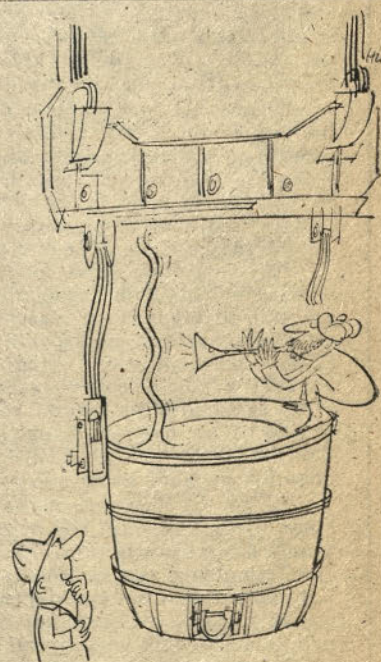
Vseskozi smo se srečevali tudi s pomanjkanjem določenih materialov zaradi katerih je proizvodnja tekla vendar so ostajali traktorji nekompletni (hiper ventilov — vlečnih kljuk). Zaradi nekompletnosti je ob velikem povpraševanju še vedno na zalogi večje število traktorjev.

Zaposleni

Število zaposlenih je znašalo 3.423, medtem ko jih letni plan predvideva 3.506. Z upoštevanjem nadur in pogodbenega dela je znašalo skupno število zaposlenih 3.523, kar predstavlja 97,6% realizacijo letnega plana.

Produktivnost

Na nivoju DO je bila produktivnost za 10,64% manjša od predvidene v letnem planu.

Konti naprava po indijsko

IZ KOLEKTIVOV

ŽELEZARNA JESENICE

V juniju je bil načrtovan izvoz temeljnih organizacij železarne v vrednosti 14.290.000 dolarjev, izvozili pa so v vrednosti 11.915.000 dolarjev, kar pomeni 83 % načrtovane vrednosti. Če to primerjamo z junijem lanskega leta, so vrednostno izvozili za 44 % več.

Ugotavljajo, da bodo potrebna dodatna prizadevanja, da bi se kar najbolj dosledno držali načrtovanega obsega izvoza, kar je eno izmed jamstev, da tudi oni pridobijo iz uvoza tisto, kar neobhodno potrebujejo. Obeta se jim boljše oskrbljenost s polizdelki, ki bo nedvomno to tudi omogočala. (Železar št. 26)

ŽELEZARNA RAVNE PNEVMATIKA JE STOPILA IZ BREZIMNOSTI

24. in 25. 6. 1981 je bilo na Ravnah posvetovanje na temo »Stanje in smeri razvoja rudarskih vrtnalnih metod in opreme v svetu in pri nas«. Udeležilo se ga je 93 strokovnjakov iz vseh naših republik in obeh pokrajin. Pripravljenih je bilo 17 referatov, ki pa so bili ustno podani le v skrajšani obliki, da so jih lahko številne diskusije dopolnjevale in poglobljale.

Udeleženci so posvetovanje ocenili zelo ugodno, po besedah ravnatelja TOZD pnevmatični stroji tovariša Grzine pa bo od njega imela precejšnjo korist tudi železarne. S tem ko smo namreč »iz prve roke« izvedeli, kaj rudniki potrebujejo, smo dobili nove pobude za naše delo. Tako je npr. zdaj že dejstvo, da hidravlika vedno bolj nadomešča pnevmatiko. — Morda bi lahko začeli izdelovati rezervne dele za hidravliko. Iskati bo treba možnosti za priklop naših naprav na gradbene stroje itn.

Ni torej čudno, da so gostje dejali: »Se več takšnih posveto-

vanj!« Tako je naš tozd pnevmatični stroji po 10-letnem zatišju stopil iz anonimnosti. — Udeleženci posvetovanja pričakujejo celo, da bomo kupcem nudili dosti več, kot lahko naredimo. Kako naprej?

S soorganizatorjema posvetovanja — Rudarskim inštitutom in Geološkim zavodom iz Ljubljane — je bil že na začetku podpisan samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju. Šestčlanska komisija podpisnikov SaS bo oblikovala zaključke s posvetovanja. (Inf. Fužinar št. 13)

ŽELEZARNA VAREŠ

Republiški svet Zveze sindikatov Bosne in Hercegovine je podelil vareškemu plavžarjem posebno priznanje, kipec »Đura Đakovića« z diplomom za dosežene proizvodne rezultate v lanskem in letošnjem letu. Z vsestranskim prizadevanjem plavžarjev je ta tozd najrentabilnejša v DO Vareš. V Varešu že skoraj 90 let proizvajajo surovo železo. Kljub dolgoletni tradiciji plavžarstva pa naj bi v naslednjih letih to dejavnost opustili in se preusmerili v sodobno proizvodnjo rezervnih delov.

Doseženi rezultati plavžarjev v letošnjem letu pa kot nalašč dokazujejo, da je odločitev o prenehanju dela visoke peči, morda, prezgodnja.

Zastarelost obrata, visoki stroški vzdrževanja, pomanjkanje delovne sile ter težave z oskrbo so privedli do odločitve, ki naj bi bila opravljena v naslednjih letih. (Metalurg/673)

ŽELEZARNA ZENICA »POIZKUSNA PROIZVODNJA«

V železarni Zenica od 18. julija 1981 prejema 20.000 zaposlenih toplo malico. Dolgoletne priprave so vendarle stekle, čeprav se ni vse v celoti urejeno. Geslo s ka-

terim so se odločili za pričetek te dejavnosti je bilo: »Bolje je pričeti s pomanjkljivostmi, kot pa čakati še mesece.«

Zaposleni v novo oblikovani TOZD za družbeno prehrano v železarni se zavedajo problemov, ki se bodo pojavljali v tej poizkusni proizvodnji. Predvsem v pripravi in dostavi jedi po obratih delavcem, ki zaradi tehnologije dela ne morejo zapustiti delovnega mesta.

Veliko pripomb pričakujejo tudi na obliko in vrednost bonov. Uvedli so namreč bone za delavce in bone za uslužbence ter za zunanje sodelavce.

Ob tej novosti v Zenici prevladuje mišljenje, da je bolje pričeti s pomanjkljivostmi, katerih se zavedajo in jih ob vsestranskem sodelovanju zaposlenih, ob uvedbi toplega obroka, čimprej odpraviti. (Metalurg/673)

SEJA SVETA ZSMS SOZD SŽ

Dne 23. 7. 1981 je bila v Domu železarjev Teharje seja sveta ZSMS TOZD Slovenske železarne. Na seji so bili prisotni delegati Železarne Ravne, Jesenice, Štore ter predelovalcev Žične Celje, Tovila Ljubljana ter Metalurškega inštituta Ljubljana. Odsotni pa so bili delegati Plamen Kropa in Veriga Lesce.

Pod prvo točko dnevnega reda smo pregledali potek realizacije sklepov iz prejšnje seje. Vprašanje izdajanja mladinskega glasila SOZD SŽ ostaja še naprej odprto zaradi pomanjkanja sredstev, ki so neobhodno potrebna za izdajo in tisk takšnega glasila. Potrebno pa je sodelovanje in izmenjava vesti med DO v sozdu. Iz poročila delegata Železarne Ravne je razvidno, da je evidentiranje novega predsednika sveta ZSMS SOZD SŽ zaključeno. To funkcijo naj bi v naslednjem mandatnem obdobju opravljal tovariš Kragelnik Maks.

Druga točka dnevnega reda je zaradi odsotnosti razlagalca člana poslovnega sveta SOZD odpadla in bo vnesena v dnevni red prve prihodnje seje.

Pod tretjo točko smo se dogovorili o poteku srečanja borcev in mladine, ki bo 29. 8. 1981 v Mežakliji. Kot nadomestilo za tradicionalno majsko srečanje mladih, bo letošnje leto organizirano srečanje borcev in mladine SOZD SŽ. Poleg dva tisoč borcev se bo srečanja udeležilo še 180 mladih, in sicer iz vsake železarne 45 udeležencev, iz posamezne DO predelovalcev 10 udeležencev in inštituta 5 udeležencev. Na srečanju podelijo priznanja najboljšim delavcem samoupravljalcem.

Pod to točko smo sestavili okvirni program in zadolžitve poteka kulturnega in športnega srečanja mladih Združenih jugoslovanskih železarov v Kraljevu dne 4., 5. in 6. septembra. V imenu SŽ se bo srečanja udeležilo 50 mladincev. Pri izbiri posameznikov je potrebno upoštevati, da na srečanje gredo zaslužni mladinci, ki jim je odhod na takšno srečanje hkrati tudi nagrada za prizadevno delo v svoji sredini. Program srečanja je sestavljen iz športnega tekmovanja: nogomet, kros (1000 m), šah, namizni tenis, odbojka in kulturnega s kvizom na temo »40 let vstaje jugoslovanskih narodov. Pripravili pa bomo tudi recital in igrico — humoresko, s katero bomo nastopali na kulturnem večeru mladim.

Pod točko pet je predsednik sveta ZSMS SOZD SŽ podal poročilo delegacije obiska brigade ZJŽ »Norbert Veber« na delovišču. Brigada je pri svojem delu dosegla izredne uspehe, tako na delovišču, kot tudi na področju interesnih dejavnosti. Značke brigadirja udarnika je dobilo 13 brigadirjev, dva brigadirja pa sta predlagana za najvišje republiško priznanje. Vendar pa opažanja o višjih opreme mladinske brigade in »nekaterih razpisniških razvad« in »nekaterih razpisniških razvad«, ki postavljajo druge brigade v neenakopravni položaj, ne smemo pozabiti.

Na prvi seji ZJŽ je potrebno sprožiti vprašanje in se dogovoriti za enotno opremo brigad in kriterije za višino denarnih sredstev, da ta ne preide v razpisništvo.

Vojko Kocman

vrševanja plana uspešni z 107 % vrednostjo prodaje. Le v Žični Celje so ob 87 % vrednosti načrtovane realizacije precej zaostali, kar pa še vedno ne vpliva toliko, da ne bi izkazovali skupen rezultat 107 % planirane realizacije.

Izvrševanje načrtovanega izvoza je sedaj, v času stabilizacijskih naporov še posebej pomembno, vendar moram žal ugotoviti, da ta naloga ni najboljše opravljena. V šestih mesecih znaša količina izvožene robe okoli 7.700 ton več, kot je znašal izvoz SŽ ob koncu junija lani, vrednostni obseg je pa celo manjši od onega ob lanskem polletju. Pri izvozu je pomembna predvsem vrednost in pri tej, koliko znaša vrednost izvoza na konvertibilno področje. V primerjavi s polovico letos načrtovane vrednosti izvoza na konvertibilno področje je ta izvršen: v Železarni Jesenice — 74 %, v Železarni Ravne — 75 %, v Železarni Štore — 106 % in skupaj železarne 85 %.

Predelovalci žice so skupno izvršili le 72 % izvoza na konvertibilno področje in v tem: Plamen 90 %, Veriga 64 %, Žična 73 % in Tovil 32 %. Posebno zadnji dve delovni organizaciji količinsko in niti vrednostno nista pomembna

izvoznika. V Verigi imajo pa s snežnimi verigami še priložnost, da močno popravijo polletni rezultat.

Nastopati na mednarodnem trgu ni lahko, saj morajo biti izdelki res kakovostni, da jih je moč prodati, pa še ceneni morajo biti. Posebno sedaj je težak izvoz jeklarskih izdelkov, ko je v železarski industriji industrijsko razvitega, zahodnega sveta kriza, kateri še ni videti konca.

Po pregledu vseh podatkov in rezultatov ob koncu polletja boste gotovo zaključili: prvi polčas pa nismo najboljše odigrali. Ne da se ne bi trudili. V vseh delovnih organizacijah imajo akcijske programe in prizadevajo si, da bi načrtovane naloge kar najbolje opravili. Ponekod so bolj, drugje zopet manj uspešni ob vseh težavah, katerim bi se včasih tudi lahko izognili, drugih pa sami ne morejo obvladati, ker so rezultat zunanjih vplivov.

Kako bo v drugem polletju je zelo težko napovedati. Veliko izgledov je, da bi bilo lahko bolje. Veliko je pa še ovir, ki jih bo treba premagati, da bo v drugem polletju proizvodnja potekala normalno in po načrtu.

Milan Marolt

Spomnimo se

Okupatorji so nam v maju 1941 vsilili še nekaj datumov, a niso dosegli nameranih rezultatov. Tako so Italijani 3. maja 1941 poimenovali tisti del slovenske zemlje, ki so ga zasedli, v Ljubljansko pokrajino. Obljubili so nam celo nekaj »pravic«, med temi tudi možnost uporabe slovenskega jezika. Seveda jim nihče pameten ni mogel tega verjeti, ker je vedel, kako so ravnali kljub podobnim obljubam dvajset let na zasedenem Primorskem in v Istri. Tega dne je bila prek slovenske zemlje potegnjena tudi meja med nemškim rajhom in Italijo, po mnenju obeh teh držav za večno in tako, kot je zahteval in določil sam Hitler. Nemci so na zasedenem slovenskem ozemlju naredili dvoje okupacijskih enot: Spodnjo Štajersko in Gorenjsko (Spodnjo Koroško); obe deželi sta bili strogo ločeni med seboj po nekaj starih avstrijskih kronovinskih mejah in vsaka je

imela svojega šefa civilne uprave, ki sta dobila od Hitlerja nalogo obe deželi čimprej ponemčiti in jih tako napraviti godni za priključitev v nemški rajh.

Prav ob tem času so Nemci izročili Madžarom Prekmurje. Tako je bil mali slovenski narod razkosan med tri okupatorje. Znana je takratna izjava »zmernega« nemškega visokega političnega funkcionarja, da mu je žal za slovenski narod, ki bo še prej kot v eni generaciji zbrisan z obličja zemlje. Nadutežem se še sanjalo ni, da delajo račun brez krčmarja.

R. U.

Razmišljanje

kako zagotoviti ustrezno vlogo uporabnikov pri razvoju informacijskega sistema.

V letošnji št. 12 ŠTORSKEGA ŽELEZARJA je bil predstavljen nov informacijski sistem v okviru grobega koncepta in idejnega projekta, ki ga snujemo za delovno organizacijo kot celoto, v sodelovanju s tujim strokovnjakom iz firme REIF.

V zvezi s tem je v članku, ki ga je prispevala skupina za pripravo projekta, prikazano, ni pa dovolj poudarjeno, da brez ustrezne vloge uporabnikov in ustreznega sodelovanja zadevnih organizacijsko-računalniških strokovnjakov ni mogoče doseči kakovostnih rešitev in postavljenih ciljev pri:

— integralnem snovanju informacijskega sistema v delovni organizaciji,

— načrtovanju in nadziranju dolgoročnega razvoja celotnega informacijskega sistema,

— ter uresničevanju posameznega projekta informacijskega sistema.

V tem prispevku želim, kolikor dovoljuje omejeni obseg, čim bolj konkretno prikazati kakšno vlogo naj bi v naših razmerah imeli uporabniki pri integralnem pristopu, kako jo zagotoviti in možno porazdelitev nalog, ki naj bi jih posamezne kategorije uporabnikov izvajale v posameznih okvirnih fazah razvoja sodobnega informacijskega sistema za katerega smo se odločili.

— vodje ožjih organizacijskih enot v okviru temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ter drugi uporabniki iz teh enot (v nadaljevanju: ostali uporabniki).

Zelo pomembno je, da smo se lotili razvoja celotnega informacijskega sistema integralno. Prav zato naj bi bilo težišče nalog samoupravnih organov in poslovnih delavcev na ravni delovne organizacije, temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ravno **integralno snovanje poslovnega informacijskega sistema v celotni delovni organizaciji in načrtovanje ter nadziranje tovrstnega dolgoročnega razvoja.**

Težišče nalog vodij organizacijskih enot in ostalih uporabnikov naj bi bilo posamezni delni projekt informacijskega sistema. **Da bi lahko uporabniki organizirano vplivali na razvoj celotnega informacijskega sistema z vidika delovne organizacije kot celote pa je v naših razmerah potrebna ustrezno oblikovana strokovna komisija za informacijski sistem, sestavljena npr. takole:**

— predsednik in namestnik predsednika: predsednik je po možnosti član KPO, namestnik pa eden izmed članov, ki je uporabnik,

— vodje enote za AOP,

— sistemski vodja analize iz enote za AOP,

ter pri izvajanju poslovanja,

— obravnavano sodelovanje uporabnikov mora biti enotno urejeno v smislu dolžnosti, pristojnosti, odgovornosti, pravic in postopkov.

V zvezi s tem je potrebno ukrepati za uveljavitev ustrezne vloge uporabnikov pri razvoju informacijskega sistema kot npr.:

— izobraževanje uporabnikov iz organizacijske problematike razvoja informacijskega sistema in možnosti uporabe računalnika oziroma njegovih rezultatov pri poslovnem odločanju in pri izvajanju poslovanja,

— standardizacija postopkov v zvezi z razvojem informacijskega sistema, ki vključuje tudi ureditev zadevne vloge uporabnikov,

— nadziranje upoštevanja tovrstnih sprejetih standardov in po potrebi ustrezno ukrepanje,

— zagotovitev in usposobitev poslovnih in strokovnih delavcev v enoti za AOP kakor tudi skupaj s področjem izobraževanja načrtovati in organizirati izvajanje ustreznega izobraževalnega programa za uporabnike ter pod pokroviteljstvom komisije za informacijski sistem zagotoviti uresničitev ustrezne standardizacije postopkov razvoja informacijskega sistema.

Pri integralnem postopku gre zlasti zato, da pred začetkom uresničevanja prvih projektov informacijskega sistema grobo zasnujemo celotni informacijski sistem v vseh njegovih podsistemih.

Pri tem vnaprej opredelimo tudi podatkovne povezave in način njihovega upoštevanja pri kasnejšem postopnem uresničevanju posameznih projektov. Smisel takega pristopa je v tem, da lahko z njim postopno uresničujemo takšen celotni informacijski sistem, v katerem bodo njegovi podsistemi podatkovno povezani (integrirani) s pomočjo računalnika.

S postavljenimi cilji novega informacijskega sistema konkretno razumemo zlasti tole:

— konkretno računalniško pripravljene informacije oziroma podatke,

— konkretno računalniško izvajanje načrtovalne, dispozicijske in nadzorne naloge,

— konkretno računalniško izvedbo izvajalne administrativne naloge.

Vsak posamezni cilj je treba seveda opisati z ustreznimi podatki (ime, namen uporabe, prejemniki, periodičnost, ažurnost, novost ali ne, morebitne opombe). S projektom informacijskega sistema si lahko ponazorimo podsistem oziroma s tistim delom informacijskega podsistema v okviru celotnega informacijskega sistema, ki ga obvladuje posamezna delovna (projektna) skupina v smislu njegove predelave iz obstoječega stanja v novo stanje. Sam proces predelovanja obstoječega stanja v novo stanje v smislu projektne naloge lahko imenujemo »uresničevanje projekta informacijskega sistema«.

Pri uresničevanju posameznih projektov informacijskega sistema naj bi uporabniki sodelovali delno kot člani projektnih skupin, delno pa po dolžnosti in potrebi izven projektnih skupin. Vsaka projektna skupina naj bi poleg delavca iz enote AOP kot člana vključevala tudi najmanj enega strokovno ustreznega predstavnika uporabnikov, ki naj bi bil primerno sproščen glede svojega siceršnjega dela. Sodeloval naj bi pri tistih osnovnih delih in naj bi izvajal tista izvajalna dela, pri katerih je

treba dobro poznati vsebino in organizacijo področja projekta.

Posamezne ravni uporabnikov naj bi sodelovale pri razvoju informacijskega sistema z naslednjo možno porazdelitvijo nalog:

1. samoupravni organi na ravni TOZD, DS in DO:

— oblikovanje komisije za informacijski sistem,

— določitev integralnega snovanja celotnega informacijskega sistema,

— potrditev integralne zasnove (potrditev zadevnega poročila),

— potrjevanje morebitnih sprememb in dopolnitev integralne zasnove,

— sprejemanje načrta dolgoročnega razvoja celotnega informacijskega sistema in njegovih sprememb ter dopolnitev,

— sprejemanje poročil komisije za informacijski sistem,

— nadziranje uresničevanja in sprejemanja ustreznih zadevnih sklepov — ukrepov;

2. komisija za informacijski sistem:

— zagotovitev izdelave predloga integralne zasnove celotnega informacijskega sistema,

— študij, presoja in začetno prečiščevanje predloga,

— predaja predloga, za katerega se je komisija opredelila, v razpravo TOZD, DS,

— tolmačenje predloga, tudi na samoupravnih organih v TOZD, DS,

— zbiranje in obravnavanje pripomb k predlogu, vgrajevanje upoštevanih pripomb in pojasnjevanje razlogov za neupoštevanje,

— priprava prečiščenega predloga (poročila za sprejem v samoupravnih organih),

— zbiranje in presojanje predlogov že sprejete integralne zasnove celotnega informacijskega sistema in sprožanje postopkov za spremembe zasnove,

— poročanje v TOZD, in DS o poteku uresničevanja nalog,

— oblikovanje in spreminjanje rokovnega načrta dolgoročnega razvoja,

— sprožitev postopkov za dovoljenje o začetku uresničevanja projektov,

— zagotovitev predstavnika uporabnikov kot člana projektne skupine,

— razčiščevanje morebitnih nesoglasij pri uresničevanju,

— potrjevanje sklepnih rezultatov posameznih projektnih stopenj,

— sprostitve rednega obratovanja uresničenega projekta;

3. kolektivni poslovodni organ na ravni DO:

— študij predloga integralne zasnove celotnega informativnega sistema,

— razprava o predlogu s poslovodnimi organi TOZD, DS,

— oblikovanje morebitnih pripomb in njihovo dostavljanje komisiji za informacijski sistem,

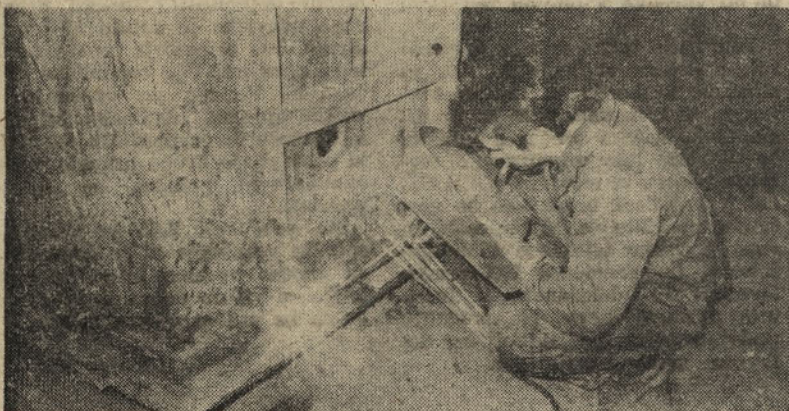
— predlaganje integralne zasnove celotnega informativnega sistema in sprememb v sprejem samoupravnim organom DO,

— spremljanje poteka uresničevanja načrta dolgoročnega razvoja celotnega informativnega sistema na podlagi poročila komisije in zadevno poročanje samoupravnim organom TOZD, DS in DO ter zainteresiranim delavcem.

4. poslovodni organ TOZD in DS:

— študij predloga integralne zasnove celotnega informacijskega sistema,

— razprava o predlogu z vodji širših organizacijskih enot v TOZD in DS z njihovega vidika,

Sodelavec pri varjenju

Torej gre za pomemben sistem, ki je del procesa odločanja v širšem pomenu in ki podpira upravljanje pri čemer se informacije spreminjajo v akcijo, usmerjeno k osnovnemu cilju: priti do čim boljših, hitrih odločitev na vseh ravneh odločanja.

Z izrazom »uporabniki« v tem prispevku bomo razumeli končne uporabnike rezultatov informacijskega sistema.

Z vidika vplivanja informacijskega sistema pa jih za potrebe kasnejše možne razdelitve nalog lahko takole razčlenimo:

— samoupravni organi na ravni temeljnih organizacij, delovnih skupnosti in delovne organizacije,

— poslovodni organ delovne organizacije,

— poslovodni organi temeljnih organizacij in vodenje delovnih skupnosti

— vodenje širših organizacijskih enot v okviru temeljnih organizacij in delovnih skupnosti,

— člani — uporabniki: poslovodni delavci na nivoju TOZD in DS oziroma na ravni njihovih širših organizacijskih enot,

— drugi člani: zunanji sodelavec.

Številčnost komisije pa naj bo pogojena s strukturo povezav v funkcionalnem pristopu informacijskega sistema.

Za ustrezno zagotovitev sodelovanja uporabnikov je seveda po potrebno izpolniti še naslednje pogoje:

— uporabniki vseh ravni, zlasti pa večina poslovnih delavcev na ravni DO, TOZD in DS ter širših organizacijskih enot morajo v dobrem informacijskem sistemu videti nujnost in potrebo za nadaljnje uspešno poslovanje,

— večina teh uporabnikov mora biti ustrezno informirana o organizacijski problematiki razvoja informacijskega sistema z njihovega vidika in o možnostih uporabe računalnika pri poslovnem odločanju

Obravnavane inovacije

Komisija za gospodarjenje TOZD MO je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Tov. TOVORNIK Borisu se za predlog št. 186, »Šablona za nastavitve kopirnega tipala«, odobri izplačilo tretjega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi povprečnega prihranka 22.294,91 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3 a.

2. Tov. LOGAR Francu iz DS-PP se za predlog št. 408, »Sprememba obdelave površine na reduciranih valjih Ø 250—300« odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi povprečnega prihranka 78.607,11 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

3. Predlog tov. ULAGA Antona iz TOZD MO št. 600, »Rezanje navoja M 55 × 1,5 na pestih koles za TT«, se sprejme. Avtorju pripadajo tri posebna nadomestila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2 c.

4. Tov. HRASTNIK Petru in LOGAR Branku iz DS-PP se za predlog št. 604, »Struženje matric« odobri izplačilo prvega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi 138.787,22 din prihranka in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

Komisija za gospodarjenje TOZD Jeklarna je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

— zbiranje pripomb in njihovo posredovanje komisiji za informacijski sistem,

— sodelovanje v razpravi v vseh organizacijskih enotah TOZD, DS z vidika DO,

— tolmačenje stališč delavcev TOZD, DS do predloga samoupravnega organa in priporočanje konkretne zadevne odločitve,

— zbiranje predlogov po spremembah integralne zasnove, presojanje teh predlogov in zahtev ter posredovanje komisiji za informacijski sistem,

— spremljanje poteka v uresničevanju razvoja informacijskega sistema na podlagi poročil komi-

1. Tov. SENČIČ Srečku iz DS-IR, MANOJLOVIČ Gorku iz TOZD Jeklarna in GODICELJ Ivanu iz TOZD Energetika se za predlog št. 152, »Odlivanje jekla nazaj v peč« odobri izplačilo tretjega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi povprečnega prihranka 808.301,90 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

Tov. SPENČIČ se nadomestilo odločuje v korist delovne organizacije.

2. Tov. VRABEC Martinu in ŠTURBEJ Avgustu iz TOZD Vzdrževanje se za predlog št. 411, »Priključek končnih stikal elektromagnetnih ventilov in motorjev na škarjah KN«, odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi 166.691,19 din povprečnega prihranka in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

3. Predlog tov. BRAČUN Vinka iz TOZD Jeklarna št. 656, »Lineta za struženje elektrod« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

4. Predlog tov. LEVEČ Milana iz TOZD Jeklarna št. 628, »Sprememba hladilnikov elektrod na EOP 1«, se sprejme. Avtorju pripadajo tri posebna nadomestila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 1 a.

5. Predlog tov. TOMAŽIN Dominika iz TOZD Jeklarna št. 637, »Sprememba podesta KN«, se sprej-

ječega stanja informacijskega sistema z vidika enote,

— študij predloga načrta,

— organiziranje zadev razprave v enoti, zbiranje, presojanje pripomb in posredovanje teh poslovnemu organu TOZD, DS,

— sodelovanje v razpravi vseh vodij širših organizacijskih enot pri presojanju predloga z vidika TOZD, DS,

— sprostitev delavca, ki je določen za člana projektne skupine,

— sodelovanje pri rokovanju načrtovanju projekta, preveritve posnetka obstoječega stanja, preveritve postavljenih ciljev, izdelavi podrobne zasnove novega sistema in pri načrtovanju začetnega prenosa podatkov v novi sistem in poskusnega izvajanja novega sistema,

— potrjevanje vsebine in oblike računalniških rezultatov za uporabnike ter izvornih dokumentov,

— potrjevanje vsebine datotek in rezultatov testiranja sistema,

— potrjevanje pripravljenosti področja za izvedbo in začetek poskusnega izvajanja novega sistema,

— potrjevanje zrelosti situacije za ukinitve starega sistema,

— zagotavljanje potrebnega sodelovanja delavcev enote pri uresničevanju projekta in ureditve delokrogov — nalog delavcev enote, prirejenemu novemu stanju;

6. ostali uporabniki:

— naloge so analogne širšim organizacijskim enotam predvsem pri sodelovanju in odgovornosti, pravilnosti ter popolnosti posredovanih podatkov.

Menim, da v prispevku ni bilo povedanega nič takega, česar ne bi mogli, če to hočemo, bolj ali manj uspešno tudi uresničevati v praksi.

Zbral: Zdravko Logar, ing. org. dela

me. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

6. Predlog tov. TOMAŽIN Dominika iz TOZD Jeklarna št. 638, »Delavnica KN« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

Komisija za gospodarjenje TOZD Valjarna II je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog tov. MUHOVEC Konrada iz DS-IR in ČAGALJ Josipa iz TOZD Vzdrževanje št. 622, »Montaža drsnih vodov« se sprejme. Avtorjema pripada eno posebno nadomestilo.

2. Predlog tov. KREMPUŠ Staneta iz TOZD Valjarna II št. 659, »Sprememba nastavnika« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

Predlog tov. PLAHUTA Milana iz TOZD Valjarna II št. 649, »Podaljšane čeljusti za dovodne polovice« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

4. Predlog tov. MRAVLJAK Marjana iz TOZD Valjarna II št. 663, »Vpenjalna naprava za brušenje dovodnih polovic« se sprejme. Avtorju pripadajo tri posebna nadomestila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 1 b.

Komisija za inovacije TOZD Livarna II je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Tov. SELIČ Francu iz TOZD Livarna II in LEBER Tomažu se za predlog št. 404 »Sprememba oblike sifona pri kupolki v livarni II« odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi povprečnega prihranka 260.868,75 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

2. Tov. REZAR Jakobu upokojencu TOZD Livarna II se za predlog št. 132 »Izdelave druge konti peči« odobri izplačilo tretjega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi povprečnega prihranka 160.910,58 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

3. Predlog tov. FENKO Jožeta iz TOZD Livarna II št. 602 »Vgraditev vodilnih valjčkov na trakovi« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

4. Predlog tov. JAZBINŠEK Ivana in FENKO Jožeta iz TOZD Livarna II št. 601 »Namestitev bunkerja« se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno nadomestilo.

Komisija za gospodarjenje TOZD TT je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog tov. Prešern Slavka, Bercko Jožeta in Kos Franca iz TOZD Vzdrževanje št. 534, »Rekonstrukcija tesnenja obtočnik črpalk« se sprejme. Avtorjem pripadajo tri posebna nadomestila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2 a. Prvo posebno nadomestilo je bilo obračunano na osnovi 145.872,40 din prihranka.

2. Predlog tov. Prešern Slavka iz TOZD Vzdrževanje št. 633, »Izboljšava uležajenja delovnih vreten« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

3. Predlog tov. Prešern Slavka iz TOZD Vzdrževanje št. 636, »Izboljšava uležajenja pri mešalcih barve« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

4. Predlog tov. Prešern Slavka iz TOZD Vzdrževanje in Camloh Antona iz TOZD TT št. 585 »Izboljšava mehanizma za fiksiranje delovnega vretena« se sprejme. Avtorjema pripadajo tri posebna nadomestila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2 a. Prvo posebno nadomestilo je bilo obračunano na osnovi 100.587,96 din prihranka.

5. Predlog tov. Zupanc Franca iz TOZD Vzdrževanje št. 661, »Varovalo transportnega traku« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

6. Za predlog tov. Krajnc Karla iz TOZD TT št. 455, »Drog za poravnavanje čepov« se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi 52.038,86 din prihranka in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

7. Pri obravnavi predloga tov. Krajnc Marjana iz TOZD TT št. 660 »Izboljšava zaščitnih rokavic« je komisija sklenila, da bo predlog ponovno obravnavan po enem letu uporabe.

Služba za inovacije

Glasbena dejavnost v Štorah

Dislocirani oddelek Glasbene šole Celje v Štorah deluje že dve leti. V tem času se je v Štorah zelo povečalo zanimanje za glasbeno izobraževanje, kar dokazuje vedno večji vpis v pripravnico Glasbene šole. Zahvala gre pred-

vsem kolektivu osnovne šole, ki daje prostore; pihalnemu orkestru, ki je dal stare instrumente in seveda glasbenim pedagogom, ki z vso vestnostjo opravljajo nalogo: širiti glasbeno znanje v železar- (Nadaljevanje na 8. strani)

sije in zadevno poročanje samoupravnemu organu TOZD, DS in zadevnega obveščanja vseh zainteresiranih;

5. vodja širše organizacijske enote (lahko tudi ožje) v TOZD, DS:

— zagotavljanje potrebnega sodelovanja delavcev enote pri integralnem snovanju celotnega informacijskega sistema,

— dajanje podatkov obstoječem stanju z vidika vodenja enote in njenega poslovanja,

— potrjevanje pravilnosti in popolnosti grobe posnetka obsto-

Mladinski pihalni orkester

Miren predel za oddih

V burnih časih živimo, zato si človek zaželi za par dni v kak miren kotiček, proč od avtomobilskega hrupa in onesnaženega zraka. Zdajle v poletnih mesecih je v planškem kotu prav gotovo bolj mirno, kot v drugih letoviških krajih. Pa sva se z ženo podala v Planico, v hotel Dom v Planici. In nisva se vstela. Obujala sva spomine na tista leta, ko sva poleti

zahajala v Kranjsko goro, tam pa je zdaj preveč prometa, drena, veliko turistov, malo miru. Torej v Planico. Ko sva prispela v Rateče, sva že sproščeno zadihala. Rateče so znana, značilna alpska vas, skromno letovišče in zimskošportno središče, zahodno od Kranjske gore, blizu državne meje. Zanimive so značilne slovensko-alpske hiše s skodlastimi strehami, ob

(Nadaljevanje s 7. strani)
skih Štorah.

Kako se šolajo bodoči mladi godbeniki?

Po uspešno opravljenem preizkusu posluha in ritma se mora učenec, ki želi obiskovati Glasbeno šolo vpisati v pripravnico, ki je brezplačna in traja eno leto. V tem prvem letu se uči igranja na flavtici in spoznava osnovne glasbene zakonitosti.

Učenec, ki je pokazal določeno znanje, muzikalnost in si je izbral primeren instrument, se lahko v naslednjem šolskem letu vpiše v prvi razred glasbene šole.

V pripravnici je pouk skupinski, v glasbeni šoli pa ima učenec individualni pouk instrumenta dva-

ce. Mladi godbeniki na svojih nastopih vedno vzbudijo veliko zanimanje in zadovoljstvo pri poslušalcih.

Pihalni orkester štorskih železarjev je imel v tej sezoni veliko dela. Poleg vseh domačih obveznosti je sodeloval na tekmovanju, ki ga vsake štiri leta organizira Zveza pihalnih orkestrrov Slovenije.

Na šestih področnih tekmovanjih je komisija izbrala izmed 59 prijavljenih orkestrrov 16 najboljših za zaključno slovesnost na Bledu.

Naš pihalni orkester je na izbirnem tekmovanju v Slovenskih Konjicah dosegel 91 % možnih točk, to je 1. mesto in se s tem uvrstil na finalno tekmovanje, kjer je

Pihalni orkester štorskih železarjev v Festivalni dvorani na Bledu

krat tedensko, po 30 minut in enkrat tedensko pouk o glasbi. Ob koncu šolskega leta opravlja prestopni izpit in dobi spričevalo.

Za pouk v glasbeni šoli mora učenec plačevati šolnino, ki je za vse instrumente enaka. Šolnine so oproščeni učenci socialno šibkejših staršev; polovično šolnino pa plačujejo učenci višjih letnikov, ki sodelujejo v pihalnem orkestru.

V letošnjem šolskem letu je opravilo izpit 24 štorskih učencev:

Trobenta: Bole Robert, Gradišnik Robert, Arčan Alojz, Bobek Janko, Fidler Tomaž, Suligoj Roman, Čanžek Marko, Jazbinšek Janko, Videc Marjan in Zohar Dejan.

Horn: Kumperger Aleš in Vovk Vojko.

Klarinet: Sikošek Gordana, Fajdiga Mojca, Žujič Stana, Vrhovšek Slavko, Ošlak Roman, Gašpar Mladen, Žibret Benjamin in Cizej Leon.

Saksofon: Kragelj Dušan.

Flavta: Žibret Bernarda, Paulič Andreja in Žibret Lucija.

Učenci, ki uspešno zaključijo prvi razred instrumenta, so sprejeti v Mladinski pihalni orkester, ki šteje sedaj že 22 članov.

Mladinski orkester, ki deluje kot dodatna dejavnost na celodnevni osnovni šoli Store, je nastopil že štirikrat.

V programu ima pesmi za spremljavo šolskemu pevskeemu zboru pa tudi lažje samostojne skladbi-

med najboljšimi dobil bronasto plaketo.

Naš orkester je na takem tekmovanju sodeloval prvič in zasluži za dosežen uspeh vso pohvalo.

Pihalni orkester je v Štorah eden glavnih nosilcev kulturnega dogajanja. Člani orkestra, ki so vsi delavci železarne in krajanji Štor, žrtvujejo veliko časa, volje in vztrajnosti, da to lepo kulturno poslanstvo živi in je Štoram v ponos.

Zato je povsem nerazumljiv odnos delavskega sveta tozda za komunalno gospodarstvo, ki razpolaga z kulturnim domom, da je na prošnjo Glasbene šole in pihalnega orkestra za dodelitev male sobice v kulturnem domu zavzel negativno stališče.

Sobico, ki je že leto dni prazna, bi z naslednjim šolskim letom nujno potrebovali za pouk učenci glasbene šole. Učiteljica, ki se vozi z vlakom iz Šmarja v Celje, bi bila pripravljena Štorske učence poučevati v Štorah.

Omenjeni tozda je sobico v KULTURNEM DOMU dodelil LOVSKE-MU DRUŠTVU.

KULTURNI DOM je bil zgrajen za kulturno dejavnost občanov Štor, s prispevki vseh delavcev železarne, zato ni prav, da o uporabi prostorov odločajo ljudje, ki za vso prej opisano dejavnost nimajo posluha. Razmislimo še enkrat o tej odločitvi!

Prof. Zupanc Franc

vhodu v vas idilična cerkev z obzidjem na morenskem griču, stara cerkva na pokopališču, sredi vasi vodnjak, ob slovesnostih še včasih narodna noša s »koroško avbo« in govornica, narečje s koroškimi vplivi. Na jug od vasi se vleče dolina Planica, obdana s treh strani z visokimi vrhovi, svetovnoznana po smuških skakalnicah. Leta 1934 je »ng. Stanko Bloudek zgradil znano smučarsko skakalnico, na kateri je Norvežan Birger Ruud leta 1935 postavil svetovni rekord s skokom (poletom) 92 m, že naslednje leto pa je Avstrijec Bradl poletel 101 m, potem Švicar Tschannen 120 m in tako naprej, vsako leto vse dalje, in dalje. Tu so se proslavili tudi naši skakalci: Janez Pold, Rudi Finžgar in številni drugi. Kot vemo so tekme v skokih oziroma v poletih vsako tretje leto, pri čemer se Planica vrsti z Obersdorfom in Kulmom.

Dolina Planice je v poletnih dneh zanimiv predel, zdaj predel miru, kjer si lahko privoščimo izredno prijeten oddih. Tu pod znanimi Poncami se vkljub izletnikom z avtomobili, ki si pridejo ogledat planiške skakalnice in potem še kotiček v Tamarju, lahko naučijo svežega zraka, če se sprehodi-

kom, na desni pa se razkazuje v vsej svoji lepoti Jalovec, posebno svojevrstne oblike; drzno odsekani rogovi Jalovca se dviga v višino 2643 metrov, vanj se vzdiguje žlebasti Ozebnik, podnožje je zasuto z melišči. Pod Poncami šotori tabornikov, iz skalovja izvira Nadiža v obliki slapa; to je prvi izvir Save Dolinke. Ko doseže dno doline, izginja v gruščnate zasipe (ponikne), drugič se pojavlja v Zelencih na močvirnatem svetu med Ratečami in Podkorenem. Nad Ratečami se dviga najzahodnejši karavanški vrh Peč (1509 m), ki je določen za tromejo med Jugoslavijo, Avstrijo in Italijo.

Skozi Rateče, oziroma danes pod Ratečami vodi avtomobilska cesta v Trbiž (Tarvisio) in dalje v Italijo. Onstran meje, kmalu za Ratečami, živi mnogo Slovencev. Kmalu za carinarnico se odcepi cesta levo do Belopeških jezer (Laghi di Fusine) pod Mangartom. Prelep kotiček, ki si ga velja ogledati. Čez Mangart gre državna meja z Italijo. Z Mangarta (2678 m) je prelep razgled na okoliške vršace, na dolino Koritnice in seveda onstran meje do Trbiža in na avstrijsko stran.

Pogled na Jalovec s Slemena

mo po senošetih in predelih z značilnim planinskim cvetjem. Seveda je treba imeti za to smisel. Planinski nageljni, rododendron (sleč), zvončnice, zlatice, encijan, planike in številno drugo cvetje v skalnih predelih z melišči, vse to te prevzame in vpliva pomirjevalno in osvežujoče.

Kakih 25 minut hoje od Rateč te pod skakalnicami usmeri kažipot levo do Doma v Planici. Še vedno sta tu dve stavbi, pozimi natlačeni gostov, zdaj pa vlada tu mir, ker je stalnih gostov malo, več je prehodnih gostov. Osebeje prijazno, hrana izredno dobra, obroki obilni, sobe so skromno opremljene, nič tistega hotelskega, domačnost, ki zelo pomirjevalno vpliva. Uro sprehoda do Tamarja in že si v prijetnem planinskem kotu pod Travn-

Iz Planice je prijeten sprehod po senošetih do Kranjske gore, od tam pa se vzpenja žičnica na Vitanc, od koder se nudi prelep razgled na amfiteater Skrlatice in na Špikovo skupino. Izplača se tudi vožnja z avtobusom na Vršič, kjer je za Poštarskim domom zanimiv mali alpinetum z več vrstami značilnega planinskega cvetja. Zanimiv je sprehod z Vršiča čez Slemo v Tamar in do Planice. Če ima človek srečo, lahko zagleda v skalovju pod Mojstrovko tudi gamse. Na senošetih pri Planici (za domom) pa presenetli sprehajalce tudi kaka srnica. Užitek torej na pretek. Zato se mnogi odločijo, da bodo v Dom v Planici še prišli, da se v tem mirnem kotičku pod Ciprnikom naučijo miru in naravnih tepot.

R. U.

ŠTORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.